

VESTAGDERMUSEET
årsberetning 2008

fortidens sjeler går over gulvene våre // en hemmelig forelskelse blir herregårdshistorie // brennende kull, kokende vann, dampende kommer toget // glødende nagler forbinder stål under klinkhammerens slag // vi kan fortelle om den lille byen med de store kunstnerne // ullvarer skapes mellom hendene våre // det magiske berget gir et glimt inn i fortiden // midt i byen, midt i historien, Tatjana og hans kunst





//VEST-AGDER-MUSEET IKS ÅRSBERETNING 2008

Innhold	2
Innledning	3
Styrets beretning 2008	5
Vest-Agder-museet IKS	6
Formidling	13
Vest-Agder-museet Kristiansand	20
Vest-Agder-museet Gimle Gård	22
Vest-Agder-museet Setesdalsbanen	24
Vest-Agder-museet Sjølingstad Uldvarefabrik	28
Vest-Agder-museet Mandal	30
Vest-Agder-museet Lista	32
Vest-Agder-museet Flekkefjord	34
Revisorberetning	37
Regnskap	38
Noter	41

Foto: Vest-Agder-museet, Anita Nilsen og Bård Løken.

// INNLEDNING

Vest-Agder-museet hadde sitt andre ordinære driftsår i 2008. Organisasjonen begynner å bli etablert. Vi har fått på plass en god infrastruktur, og vi ser ikke minst konkrete resultater av mye av det arbeidet som har vært gjort i forbindelse med konsolideringene. Det var en betydelig formidlingsmessig milepæl for oss å få på plass våre nye websider www.vestagdermuseum.no, samt avdelingsvise nettsider og intranett innenfor samme struktur. Alle avdelinger er nå knyttet opp mot felles server, avdelingene har fått oppgradert hardware og software og mange benytter seg nå av bærbar PC'er. Dette gjør at museets ansatte kan arbeide svært fleksibelt.

Flere ansatte har opplæring i diverse ny programvare, og man har installert det nye registreringsprogrammet Primus på alle avdelinger. Primus er et registreringsprogram for museumssamlinger og erstatter det tidligere WinRegimus. Det har også vært foretatt opplæring og kursing i denne programvaren. Faggruppe for samlingsforvaltning har gjort en svært god jobb i forbindelse med dette. Museet overtok også Mabergåsen fjellhall på Lista i løpet av året, og arbeidet er nå i gang når det gjelder å planlegge bruken av dette som magasin. Museet har også leid deler av arealet i hangaren på Lista flystasjon som lager/magasin for større gjenstander. Dette vil i 2009 bli brukt i enda større grad. En annen stor milepæl ble nådd høsten 2008. Arbeidet med museets samlingsplan var ferdig. Planen vil bli tatt i bruk i 2009.

Museets ansatte reiste på 3 dagers felles studietur til Berlin i april 2008. Dette var en svært vellykket tur både faglig og sosialt. Slike arrangementer er viktige for å binde sammen en organisasjon som er så geografisk spredt som VAM. Fordi en slik tur er relativt kostbar valgte man å ikke ha andre interne arrangementer i 2008 bortsett fra et felles julebord.

Museets satsning på kompetanseheving har resultert i at de ansatte i løpet av 2008 har fått tilbud om en rekke interne og eksterne kurs. Museet arrangerte blant annet egne kurs i prosjektledelse. Arbeidet i museets 5 faggrupper (drift, formidling, samlingsforvaltning, forskning og utvikling, administrasjon) har gjennom året arbeidet og høstet erfaringer med å jobbe på tvers i organisasjonen. Erfaringene er stort sett gode, men vi ser at vi må samordne møteaktiviteten noe mer og legge ambisjonsnivået noe lavere. Svært mye godt arbeid gjøres i disse faggruppene, og i 2008 har særlig arbeidet i gruppene for samlingsforvaltning gitt tydelige resultater.

Vest-Agder-museet er et konsolidert museum, og konsolideringsprosessene har fortsatt også i 2008. Året var først og fremst preget av at Kirke- og kulturdepartementet i mars 2008 ba Vest-Agder-museet (VAM), Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) og Agder Naturmuseum & Botaniske hage (AN) om å konsolidere. Det ble understreket at dersom man valgte å la være ville man ikke kunne påregne indeksregulering av statstilskudd, stimuleringsmidler eller investeringsmidler til bygg. De tre museene utarbeidet i samarbeid med Vest-Agder fylke en felles rapport. Denne dannet grunnlag for de ulike styrenes beslutninger. AN og VAM valgte å si ja til en konsolidering, og SKMU valgte å stå utenfor. AN og VAM arbeidet ut over høsten videre med å planlegge en konsolidering, og hadde på samme tid forventninger til at det skulle komme stimuleringsmidler til konsolideringen gjennom fremlegg av statsbudsjettet i oktober 2008. Overraskelsen var stor da det viste seg at den planlagte konsolideringen ikke var prioritert. Arbeidsgruppen bestående av representanter fra AN og VAM hadde sitt siste møte i etterkant av statsbudsjettet i oktober, men valgte å stille saken i bero inntil man fikk tydeligere signaler fra KKD. En slik tilbakemelding kom først i februar 2009. De tre museene fikk en fornyet oppfordring til å vurdere en konsolidering hvor alle tre parter gikk sammen.

Høsten 2008 ble det vedtatt at VAM stilte seg positive til en konsolidering med Kanonmuseet i Kristiansand. Det var i den anledning viktig for museet å spille inn til Kristiansand kommune at det var et behov for tryggere økonomiske rammer, samt at en stilling som forsvarshistoriker var nødvendig for å kunne overta ansvaret på en tilfredsstillende måte.

2008 var det nest siste året av "Museumsreformen", og museet ser nå frem til en periode hvor det skal bli større fokus på museumsfaglig arbeid, og ikke fullt så mye på organisasjonsmodeller, eierstrukturer og juridiske spørsmål knyttet til driftsavtaler. Den fornyede oppfordringen fra KKD om konsolidering mellom AN, SKMU og VAM gir imidlertid bud om at også 2009 vil stå i konsolideringens tegn.

Digitale Bilder i Vest-Agder(DBVA) har siden sommeren 2008 hatt kontorlokaler sammen med VAM administrasjon på Odderøya. Dette har vært svært positivt. Vi har lært hverandre bedre og kjenne og har allerede utviklet flere samarbeidsprosjekter. DBVA planlegges integrert i VAM når prosjektperioden utløper i 2010.

Mangfoldsåret 2008 ble markert på en rekke måter blant annet med en stor ny utstilling på VAM Kristiansand med tema kropp og kroppsideal. Gjennom arbeidet med utstillingen prøvde museet ut nye formidlingsformer, og hadde særlig fokus på samtidsdokumentasjon. Erfaringene som ble høstet gjennom dette arbeidet har resultert i at en av våre konservatorer har igangsatt et doktorgradsprosjekt om profesjonsetikk ved kulturhistoriske museer. Det skal bli spennende å følge dette arbeidet videre.

Marianne L. Nielsen
Direktør / Vest-Agder-museet

// STYRETS BERETNING 2008

Dette er Vest-Agder-museet IKS sin samlede årsmelding for 2008. Årsmeldingene omfatter både administrasjon og alle museets avdelinger.

Vest-Agder-museets IKS - organisasjonsform

Museet er organisert som et interkommunalt selskap. Deltakere i selskapet er Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik: Vest-Agder fylkeskommune 50/100, Kristiansand kommune 20/100, og kommunene Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla 5/100 hver, og 1/100 hver på kommunene Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen.

Representantskap

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet, og de deltakende kommuner og fylkeskommunen utøver sin myndighet i selskapet gjennom dette. Representantskapets medlemmer og varamedlemmer velges for 4 år og følger den kommunale valgperioden. Det kan foretas nyvalg i perioden. Representantskapet har 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltaker. Representantskapet ledes av fylkesordfører Thore Westermoen. Representantskapsmøtene ble avholdt 16 januar 2008 og 20 juni 2008.

Styre

Vest-Agder-museet IKS har et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer. 7 velges av representantskapet, og 2 velges av de ansatte. Dette er en utvidelse med 2 personer sammenliknet med 2007. Valgperioden er 4 år, tilsvarende den kommunale valgperioden.

Styremedlemmer

Styreleder Terje Damman
Nestleder Åse Marie Bue
Berit Eide Johnsen
Harald Sødal
Tobias Oftedal
Aslak Wegge
Tore K Haus
Ansatte representant Inge Eikeland
Ansatte representant Agnete Kjellin

Personlig varamedlemmer

Anne Ma Timenes
Eva Tove Fuglestveit
Erik Müller
Bjørn Danielsen
Antje Dahlgren.
Anette Holst Booth
Jon Kleveland
Thorunn Lunde
Nils Magne Håkegård

Det har vært avholdt 7 styremøter i 2008. Styret har behandlet 56 saker i løpet av året.



// VEST-AGDER-MUSEET IKS

Ansatte

Vest-Agder-museet har ved årsskiftet 43 ansatte, hvorav 22 er kvinner og 21 er menn. Museet hadde 40.2 årsverk. Museets administrasjon ble i 2008 tilført 3 nye stillinger, 2 prosjektstillinger og en fast ny stilling.

Vest-Agder-museets administrasjon har i 2008 hatt følgende ansatte:

Marianne L. Nielsen, direktør

Morten Westvik, administrasjonssjef

Judith S. Nilsen, formidlingsansvarlig (Vikar t.o.m februar)

Gunhild H. Aaby, formidlingsansvarlig fra mars 2008.

Per Grimsgaard, museumsdesigner

Martin Westersjø, prosjektleder

Svein V. Såghus, prosjektleder

Eva Høiby, sekretær/konsulent (30% stilling)

Agnete Kjellin, rådgiver (20% stilling)

Anita Nilsen, fotograf (timebasert engasjement)

Lillian Lunden, arkivansvarlig (20% stilling – delvis permisjon)

Prosjektleder for Odderøya / Museumsutvikling

Dette er en 1-årig prosjektstilling finansiert av Vest-Agder fylkeskommune. Prosjektleder skal jobbe videre med å utvikle museumsplanene på Odderøya, samt arbeide med museumsutvikling generelt for avdelingene i VAM. Martin Westersjø er tilsatt i stillingen.

Prosjektleder DS Hestmanden (2 årig)

VAM overtok 01.01.2008 ansvaret for tilrettelegging for formidling for museumsskipet Hestmanden. Prosjektleder Svein Vik Såghus ble ansatt sommeren 2008 og skal arbeide med å få skipet klart for museumsdrift.

Fast stilling som museumsdesigner

I løpet av 2008 ble Per Grimsgaard ansatt i ny fast stilling som museumsdesigner. Dette er en fellesressurs for hele museet. Det å få denne ressursen i egen organisasjon har betydd svært mye for museet. Designeren har allerede deltatt i produksjon av flere utstillinger, formidlingsmateriell og andre utviklingsaktiviteter. Alle annonser lages nå av ham, og annonseringskostnader og kostnader til publikasjoner er redusert.

Arbeidsmiljø

Det har ikke vært registrert skader eller ulykker i 2008. Etter vår oppfatning er arbeidsmiljøet og den generelle trivselen ved museet god. Det har imidlertid vært enkelte tilbakemeldinger fra tillitsvalgte og verneombud om forbedringspotensiale ved 2 av avdelingene. På bakgrunn av dette har museet administrasjon deltatt aktivt i oppfølging og prosesser ved disse avdelingene. Også ekstern kompetanse er trukket inn i dette arbeidet. Sykefraværet har vært generelt vært lavt, men 3 langtidssykemeldinger og mye korttidssykefravær ved en av avdelingene trekker i retning av noe høyere fravær. Det kan for øvrig nevnes at museet er en IA bedrift. Våren 2008 ble det arrangert en 3 dagers fellestur for alle ansatte til Berlin.

Møtevirksomhet

Det har vært avholdt 2 representantskapsmøter, 7 styremøter, og 5 ordinære ledermøter. Ansatte i administrasjonen har en utstrakt møtevirksomhet med ulike samarbeidsparter i og utenfor Vest-Agder.

Kurs og konferanser

Museets administrasjon har blant annet deltatt på Norges Museumsforbunds årsmøte i Stavanger og Motion Skandinavisk opplevelseskonferanse i Kristiansand. Direktør har deltatt på en ukes studiereise til Egypt i regi av museumsledernetverket til arbeidsgiverorganisasjonen HSH. I tillegg møte i Lokalhistorisk kontaktnett – Skagerrak, som ble arrangert i Nord-Jylland. Judith Seland Nilsen deltok i mai 2008 på NKUL i Trondheim (Nasjonal konferanse om bruk av IKT i læring og utdanning). Deltakelsen var finansiert av netverket wergeland2008.no.

Formidlingsansvarlig har deltatt på CECAs (Den internasjonale museumsorganisasjonen for formidlere) årskonferanse i Montréal, Canada, oktober 2008. Gunhild Aaby er CECAs kontaktperson i Norge. Hun holdt foredraget "My body – my truth. What might happen when you put an ad in the paper....".

For øvrig har administrasjonen deltatt på flere kurs innen personalarbeid og HMS.



Intern opplæring

Det ble holdt felles kurs for alle VAMs sommermedarbeidere (fortellere/omvisere) på Sjølingstad Uldvarefabrik 18. juni. Agnete Kjellin ledet kurset, som inneholdt opplæring i service, holdninger og sikkerhetsrutiner. Gunhild Aaby holdt innlegget ”Formidler i museet – om formidlerens oppgaver og mulige fallgruver”.

VAM arrangerte i slutten av november internkurs i bildebehandling (Adobe Photoshop Elements) i samarbeid med fylkeskommunen. Designer Per Grimsgaard og fotograf Anita Nilsen ledet kurset, som ble holdt i fylkeskommunens kurslokaler. Tilbudet var så populært at vi måtte sette av to kursdager.

Deltakelse i samarbeidsprosjekter

Felles konserveringssenter Agder

Vest-Agder-museet, Sørlandets Kunstmuseum, Statsarkivet i Kristiansand og Vest-Agder fylkeskommune samarbeider om å utrede et felles konserveringssenter i Agder. Målsetningen er å få til en samkjøring av konserveringstjenester, verksted og ressurser. En delrapport om behov var ferdig i 2008. Man arbeider videre med to lokaliseringalternativer; Prestheia ved Statsarkivet og Odderøya i forbindelse med museumsplanene der. Partene søkte Cultiva om ytterligere prosjektmidler, og fikk tildelt kr 100.000,-. Vest-Agder fylkeskommune bidrar også med tilsvarende beløp. Arbeidet videreføres i 2009.

Porto Franco

Vest-Agder-museet deltar som partner i pilotprosjektet ”Porto Franco”. Porto Franco-prosjektet ønsker blant annet å samle alle Kristiansands gamle og nyere fartøyer med kulturhistorisk verdi i én havn. Denne havna skal være en møteplass for byens befolkning og en attraksjon for tilreisende. Havna skal bli en opplevelsese- og formidlingsarena for byen og vise landsdelens maritime historie og kystkultur. Dette kan ses i nær sammenheng med utvikling av museumshavn i Nodeviga på Odderøya. Ansatte fra VAM deltar i flere Porto Franco grupper; styringsgruppa, markedsføring, kulturhistorie og Porto Franco produkter.

Regionalt formidlingsnettverk

Museumsformidlere og –pedagoger i Aust- og Vest-Agder har siden 1998/99 utviklet et forum for faglig diskusjon og inspirasjon. Formidlingsansvarlig har fungert som koordinator på dette feltet i Vest-Agder. I 2008 ble det arrangert ett treff i gruppa: på Vest-Agder-museet Kristiansand. I tillegg var stand på Sørlandsk lærerstevne i oktober og Høstmuseet et produkt av dette samarbeidet.

Forskernettverk Agder

Forskernettverk Agder ble etablert i 2006 og er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Agder, Statsarkivet i Kristiansand, Aust-Agder Kulturhistoriske senter og Vest-Agder-museet. Formålet med nettverket er å sette fokus på regionale forskningsoppgaver innen det kulturhistoriske fagfeltet, skape nettverk og stimulere til forskning. Forskernettverket arrangerer årlig ”Agderseminaret” et 2-dagers fagseminar. Årets tema var ”Regionen- historiske perspektiver, aktuelle utfordringer”.

Prosjekt Odderøya/museumsutvikling

Bystyret vedtok 14. mai 2008 reguleringsplan for Odderøya museums- og festivalområde. Hensikten med planen var ”å legge til rette for etablering av fylkesmuseum samt å ivareta friluftsinnteresser og festivalinteresser”. I forkant av dette hadde Vest-Agder-museet lagt ned en betydelig innsats opp mot det politiske miljøet for å få et positivt vedtak. Vest-Agder-museet engasjerte prosjektleder museumsutvikling fra 1.august, som blant annet har hatt ansvaret for videre planlegging av museumsområdet. Stillingen er finansiert av Vest-Agder fylkeskommune for 1 år. Museet har jobbet videre med idéutvikling av området, både intern og eksternt. Vi har hatt møter med politisk og administrativ ledelse i både kommune og fylkeskommune, som er positive til prosjektet. I fylkeskommunens budsjett (2009) ligger det inne kr. 200 000.- som etter søknad kan tildeles utvikling av museumsområdet.

Søknad til Sørlandets kompetansefond ble avslått (på grunn av finanskrisen støttet ikke fondet noen prosjekter). Vi fikk imidlertid positivt svar på søknad til Cultiva, som tildelte kr. 300 000.- til utvikling av museumshavn i Nodeviga, samt kr. 100 000.- til et forprosjekt for et felles regionalt konserveringssenter med mulig lokalisering på Odderøya. Etter søknad bevilget også fylket kr. 100 000.- til sistnevnte prosjekt. Prosjektleder har de første månedene av prosjektperioden hovedsakelig hatt fokus på utviklingen av museumsområdet på Odderøya da det ble ansett som svært viktig å ha fremdrift i dette arbeidet. Øvrig museumsutvikling vil få større fokus i 2009.



Prosjekt museumsskipet D/S Hestmanden

Fra og med juni 2008 har det vært ansatt prosjektleder for etablering av museum, og tilrettelegging for drift av Hestmanden som museumsskip. Den første utfordringen lå i å få fullfinansiert et budsjett på 26 mill. kroner for museumsskipet. Det har vært søkt en rekke fond og stiftelser i 2008, og det er blant annet innvilget 1,03 millioner kr fra Stiftelsen Uni. Dermed mangler fortsatt 5,5 mill. kroner for å realisere museumsskipet. Finansieringsarbeidet fortsetter i 2009.

I oktober 2008 ble restaureringsarbeidene rammet av en krise i finansieringssituasjonen, grunnet betydelige mangler i tidligere budsjetter. Selv om Vest-Agder-museet ikke ser det som sitt ansvar å restaurere skipet, har det medgått betydelige ressurser fra museets side på å bistå Stiftelsen Hestmanden i dette arbeidet. Dette har vært særlig nødvendig på grunn av den forskutteringen som har funnet sted fra museumsbudsjett til restaureringsarbeider. Arbeidet med å tilrettelegge skipet for museum har stagnert, både fordi restaureringsarbeidet har stoppet opp, og fordi budsjettet for etablering av museum er tappet for midler til fordel for restaureringsarbeid.

Dokumentasjon/forskning/utstillingsarbeid

Vest-Agder-museet innledet et samarbeid med stiftelsen neveragain.no om intervju av gjenlevende krigsseilere med opptak på høykvalitets film, og deretter tilrettelegging av materiale for visning på web og om bord i Hestmanden. Det ble gjennomført et forprosjekt med opptak av 4 intervju, og søkt støtte til ABM-utvikling til hovedprosjektet. Søknaden fikk senere avslag men materialet fra forprosjektet er klart for videre bearbeidelse.

I forbindelse med museets årbok for 2009, er det påbegynt et mindre forskningsarbeid med å skrive en artikkel om de få kvinner som seilte til sjøs under krigen. Artikkelen utgis i museets årbok 2009, og gir samtidig et godt grunnlagsmateriale til utstillingsarbeidet om bord.

Det er utarbeidet en grovkisse for en utstilling med arbeidstittel "Krigen før krigen", om krigsseilernes situasjon i perioden mellom 3 september 1939 da krigen på havet ble en realitet og 9. april 1940 da Norge ble invadert.

Formidling

D/S Hestmanden var sentral i et av de mange arrangementene under Frihavnsdagene 2008. Akterskipet ble offisielt avduket i forbindelse med et dampskipstreff på Bredalsholmen den 22. juni. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Bredalsholmen dokk og Fartøyvernssenter. Begge institusjonene samarbeidet også om Hestmandens Dag med et forfatterinnslag fra Dag Skogheim og en samtale/intervju med 3 av distriktets krigsseilere den 10. august.

Vedlikehold

Det er ikke satt i verk tiltak for vedlikehold av skipet. Dette vil være nødvendig kommende år ettersom akterskipet nå står i friluft.

Nasjonale nettverk

Museets ulike avdelinger deltar i formelle og uformelle nettverk på nasjonalt plan. Vest-Agder-museet har en svært bred tematisk- og samlingsmessig portefølje, vi har derfor sett på det som nødvendig å delta i en rekke nasjonale nettverk. Deltakelse i slike ABM-nettverk er en oppfølging av den museumsfaglige delen av museumsreformen. Vest-Agder-museet deltar i følgende ABM-nettverk:

Nettverk	Ansvarlig
Arbeiderkultur	Avd.leder/konservator Thorunn Lunde (VAM Setesdalsbanen)
Bergkunstnettverket	Avd.leder/konservator Inge Eikeland (VAM Lista)
Byggnettverket	Museumshåndverker Nils Magne Håkegård (VAM Kristiansand)
Herregårdsnettverket	Administrasjonsleder Agnete Kjellin (VAM Kristiansand)
Kystkultur	Avd.leder/Konservator Arild Johannessen (VAM Flekkefjord)
Magasin og bevaring	Teknisk konservator Ane Marte Ringstad (VAM Krisitansand)
Minoriteter og kulturelt mangfold	Konservator NMF Kathrin Pabst (VAM Krisitansand)
Samtidsnettverk	Konservator NMF Kathrin Pabst (VAM Krisitansand)
Sjøfartnettverket	Prosjektleder Svein V. Såghus (VAM administrasjon)
Fotonettverket	Konservator NMF Kirsten K. B. Nøklebye (VAM Kristiansand)

Besøksstall

Museets besøksstall viser samlet sett en nedgang på ca 9 600 besøkende. Største delen av dette er knyttet til avdelingene Kristiansand, Setesdalsbanen og Sjølingstad. For Kristiansand og Setesdalsbanen kan tallene knyttes til en markant nedgang av cruiseanløp til Kristiansand i 2008, samt endrede prioriteringer i skolene med hensyn til museumsbesøk og andre kulturaktiviteter. Sjølingstad hadde vakanser i en del stillinger i 2008, og dette resulterte i et redusert formidlingstilbud i deler av året. Avdelingene i Flekkefjord, Lista og Mandal hadde samtidig en gledelig økning i besøksstall for 2008.

Avdeling	2007	2008
Kristiansand	32 787	28 094
Gimle Gård	2 749	2 923
Setesdalsbanen	28 498	20 430
Mandal (inkl Vigeland Hus)	2 896	3 516
Sjølingstad	7 052	5 893
Lista	4 624	6 737
Flekkefjord	5 486	7 906
Totalt	84 092	75 489

// FORMIDLING

Formidlingsarbeidet ved Vest-Agder-museet IKS (VAM) foregår først og fremst ved avdelingene – i form av utstillingsarbeid, aktivitetsdager, organisering av ulike publikumstjenester og tilrettelagt formidling for grupper fra skoler og barnehager. Årsmeldinga for formidling ved VAM vil for 2008 omhandle fellestiltak og formidlingsoppgaver koordinert og organisert av formidlingsansvarlig ved VAM, samt prosjekter designer Per Grimsgaard har vært involvert i etter at han ble ansatt 1. mai 2008. Tilsettinga av designer/ formgiver har vært et stort løft for Vest-Agder-museets formidlingsarbeid og ført til at formidlingstjenester i større grad kan ytes direkte til avdelingene.

Regionale formidlingstiltak

Vest-Agder-museet IKS fikk i 2008 kr 200 000,- øremerket ”informasjons- og formidlingsmidler til regionale prosjekter” overført fra Vest-Agder fylkeskommune. Museet har prioritert å bruke disse midlene på samarbeidstiltak med museene i eget fylke og i Aust-Agder, representert ved Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAks). I 2008 har også en del av midlene blitt brukt i arbeidet med å utvikle pedagogisk innhold til nettstedet Wergeland2008.no.

Søndagsmuseet

Folderen Søndagsmuseet gir en samlet presentasjon av museer i begge Agderfylkene som på søndager i sommersesongen har felles minimums åpningstid og gratis inngang for barn og unge. I 2008 deltok 49 museer i ordningen, hvorav 25 fra Vest-Agder.

Museumsstafetten

Omtale av Museumsstafetten inngår også i Søndagsmuseetbrosjyren, som blir fulldistribuert i hele Agder. Museumsstafetten har pågått siden 1998 med seks søndagsarrangementer ved museer fra hvert av Agderfylkene. Ordningen er forholdsvis kostbar for koordinatormuseene, VAM og AAks, som annonserer i dagspressen og gir arrangementsstøtte. I Aust-Agder har det dessuten vært vanskelig å finne arrangører for stafetten. Det ble derfor besluttet at Museumsstafetten kun skulle ha fire etapper i 2008. Fra Vest-Agder deltok Sveindal Museum i Audnedal og Kristiansand Kanonmuseum med fint gjennomførte og godt besøkte arrangementer.

Wergeland 2008

Vest-Agder-museet IKS har deltatt i ei arbeidsgruppe initiert og ledet av Vest-Agder fylkeskommune om utvikling av et nettsted for 200-årsmarkeringa av Henrik Wergelands fødsel. VAM har laget pedagogisk materiell til nettsiden med utgangspunkt i kulturhistoriske gjenstander i museet. www.wergeland2008.no åpnet 28. januar 2008. VAM har fått forespørsel fra Vest-Agder fylkeskommune om å overta driften av nettstedet etter jubileumsåret. Saken er ennå ikke avgjort.



Sørlandsk lærerstevne

Et annet fellestiltak, koordinert av VAM, er museenes deltakelse på Sørlandsk Lærerstevne. Museene i Aust- og Vest-Agder stiller med felles stand og markedsfører sine tilbud til skoler og barnehager. Formidlingsansvarlig ved VAM lager også et hefte til lærerstevnet. Det er en 24 siders oppdatert presentasjon av alle skoletilbudene ved små og store museer i Vest-Agder. I 2008 fikk standen et formmessig løft og et mer helhetlig preg. De nye utlånsveggene ble tatt i bruk med nye profileringsbilder. VAM og Agder naturmuseum delte ut ullblomster med hilsen til lærerne som besøkte utstillinga. Ca. 150 blomster ble laget av VAM-ansatte under felles dugnad på VAM Sjølingstad Uldvarefabrik.

VAM hadde, som i 2007, meldt inn det praktiske kurset "Lek og lær på museum", men kurset ble avlyst pga. for liten interesse fra lærerne. Kursstrategien vil derfor endres i 2009, og kurset vil bli lagt til campus i stedet for på VAM Kristiansand.

Høstmuseet

For tredje år på rad samarbeidet museene i Aust- og Vest-Agder om en serie familievennlige arrangementer under overskriften "Høstmuseet". Det er museumspedagogene i de to fylkene som har tatt initiativet til samarbeidet, og i 2008 var temaet "På liv og død". Det ble gjennomført 13 arrangementer/aktiviteter med til sammen i underkant av 1500 besøkende. Det deltok 13 museer, av disse var 7 fra Aust-Agder og kun 6 fra Vest-Agder, en betydelig nedgang fra 2007. Den sviktende oppslutningen om tiltaket kan skyldes et mindre heldig valg av tema og stort arbeidspress på formidlere i høstmuseumsperioden.

VAM satt i arbeidsgruppa for Høstmuseet sammen med museumspedagogene ved Næs Jernverksmuseum og Aust-Agder kulturhistoriske senter. Vi utarbeidet retningslinjer for tiltaket, utviklet egen blogg for Høstmuseet (<http://www.hostmuseet.blogspot.com>) og produserte gratis plakater til arrangørene. ABM-utvikling støttet samarbeidsprosjektet med 50 000 kroner. Midlene gikk til annonser, fellesmateriell og arrangementsstøtte til ubemannede museer.

Fellestjenester: Utlån av utstillingsutstyr

VAM fikk i 2007 kr 50 000,- i prosjektmidler fra Vest-Agder fylkeskommune. Midlene skulle gå til innkjøp og administrasjon av utlån av utstillingsutstyr til museer og kommuner i fylket. Pga. flyttinga av VAM adm. til Odderøya ble ikke prosjektet realisert før i 2008. VAM har i tillegg brukt 20 000 kr av egne midler til å bygge opp tilbudet. Pr. i dag kan museer og kommuner kostnadsfritt låne:

- åtte utstillingsbyster (skredderbyster: barn, kvinne, mann)
- to sett utstillingsvegger (å 7,6 m² veggflate med mulighet for montering på begge sider)

Ordningen er beskrevet på www.vestagdermuseum.no -->"fellestjenester".

Utstillingsprosjekter

Vindusutstilling i Mandal

Designer og formidlingsansvarlig arbeidet sammen med avdelingsleder Knut Lindseth og regionskonservator Thor Gunnar Hansen om ei utstilling i vinduene mot Store Elvegata ved Vest-Agdermuseum Mandal. Utstillinga presenterer VAM Mandals tilbud gjennom historier i tekst og bilder om sjøfart, fiske og kunst. Utstillinga sto ferdig til Den store museumsdagen i Mandal 21. juni 2008.

Vinterhilsen til Kristiansand – bildepresentasjon i PlussBank

I desember 2008 presenterte Vest-Agdermuseum Kristiansand og Digitale bilder i Vest-Agder (DBVA) i samarbeid med designer og fotograf en bildepresentasjon på rundt 70 vinterbilder i vinduet til PlussBank i Markens, Kristiansand. Presentasjonen viste en liten del av den store bildesamlinga til museet og var et forsøk på å formidle historie og samlinger på en arena der folk er – også utenfor museet.



Min kropp – min sannhet i Kristiansand

Designer samarbeidet med Vest-Agder-museet Kristiansand om utstillinga Min kropp – min sannhet. Utstillinga presenterer resultatene av et samtidsdokumentasjonsprosjekt om forhold til kropp og kroppsidealer, vist gjennom tekst, foto, lyd og publikums interaktivitet.

Påbegynte prosjekter i 2008 – med planlagt ferdigstilling i 2009/2010

- Draktutstilling "Fremmed sus i serken" ved VAM Mandal. Planlagt ferdigstilling: mai 2009.
- Krigsseilerutstilling ved VAM D/S Hestmanden. Planlagt ferdigstilling: september 2009.
- Arkeologiske utstillinger ved VAM Lista. Prosjektledelse: Vest-Agder fylkeskommune. Planlagt ferdigstilling: 1) sommer 2009 2) februar 2010.
- Mathias Skeibrok-utstilling ved VAM Lista. Planlagt ferdigstilling: sommer 2009.
- "Frykten for det ukjente" – vandreutstilling om epidemier og sykdomsbekjempelse på Sørlandet. Samarbeidsprosjekt mellom VAM, Universitetet i Agder v/ May-Brith Ohman Nielsen og Agder naturmuseum. Prosjektet har fått kr 100 000,- for 2009 fra ABM-utvikling og kr 60 000,- fra Norsk Kulturråd. Planlagt ferdigstilling: 1. februar 2010.

Vest-Agder-museet i Den kulturelle skolesekken i Vest-Agder

Vest-Agder-museet IKS er en helt sentral samarbeidspartner for den fylkeskommunale kulturelle skolesekken på kulturarvfeltet. Fordi museet eies av alle 15 primærkommuner og fylkeskommunen, har vi et spesielt ansvar for å gi et godt tilbud på vårt felt til alle elever i grunnskolen i fylket. Museet legger derfor ned en betydelig egeninnsats i form av arbeids- og tidsressurser. Formidlingsansvarlig er koordinator for alle tilbud fra VAM til fylkets DKS. Ansvar for tilbudene i de lokale, kommunale kulturelle skolesekkene ligger til den enkelte avdeling.

Tilbudene er organisert både som turneer på skolene og som besøk på institusjonene. I skoleåret 2008/09 hadde vi meldt inn ni tilbud, hvorav fem ble tatt inn i den fylkeskommunale DKS.

DKS-turneer:

- "Tinnsoldater og klinkekuler": 1.-3. trinn (formidlingsansvarlig VAM, Gunhild Aaby)
- "Hjem fra Junaiten": 5.-6. trinn (VAM v/ innleid formidler, Siv Ringdal)
- "Wergelands blomster": 1.-3. trinn (VAM Sjølingstad Uldvarefabrik v/ Judith S. Nilsen og Agder naturmuseum v/ Beate S. Johansen)
- "Camera Obscura": ulike trinn (VAM Flekkefjord v/ Birgit Gautschi. Turneen foregår våren 2009)
- Besøk ved institusjon: "Steinalderen på Lista": 4. trinn (VAM Lista v/ Inge Eikeland. Våren 2009)

Den store museumsdagen!
Lørdag 21. juni kl. 12 -16
Vest-Agder-museet Mandal
Andorsengården

Aktiviteter for barn og voksne, foredrag og historiefortelling, utstillinger, demonstrasjoner og byvandring. Alt sammen midt i Mandal by!

Gratis inngang

Hele Vest-Agder-museet deltar: Flekkerfjord, Lista, Sjølingsdal i Håvamfærrik, Mandal, Setesdalsbanen, Kristiansand og Gimle-Gård

Vest-Agder-museet Mandal, Store Elvegata 5/8, 4514 Mandal
 tel 900 73 213 / 971 86 369, www.vestagdermuseum.no

//Vi har historiefortelling i magen

KL 12-16: Andorsengården m/ hage

- Museumsrebus med premier
- Forellere i utstillingene: sjøfartsavdeling, fiskerisavdeling, bondesamling og kunstsamling
- Draktutstilling m/ rekonstruert drakt fra 1810 (Husfliden)
- Presentasjon av den historiske hagen (Hagelaget)
- Vresøkk demonstrerer gamle Marna-motorer
- Garnbøting og knipling
- Karding, spinning og plantefarging
- Trekk i trådene! Fra råvev til plisse
- Spikking av båter og bretteing av papirbåter
- Rallaraktiviteter v/ Setesdalsbanen
- Spillemenn fra Lindesnes trekspillklubb
- Lirekasemusikk og salg av boller
- Veteranbuss fra SamSør Agder

KL 12:30 Foredrag om kunstsamlings i Mandal
 KL 12:30-13:30, 14:30 Eventystund
 KL 13:00 Mandal Sangforening synger
 KL 13:00 Omvisning Mandal kirke. Bussavg. 12-45
 KL 15:00 Byvandring, start ved infostand i hagen

KL 12-16: Vigeland Hus, Grensøgt. 3a

Omvisninger, film, salg av kaffe, brns og is
 KL 14:00 Utstillingsåpning, arbeider av Ottar Helge Johannessen. Åpning v/ Gunvald Opstad

VESTAGDERMUSEET

Den store museumsdagen

Alle avdelinger i Vest-Agder-museet deltok på Den store museumsdagen i Mandal lørdag 21. juni. Hele museet med samarbeidspartnere presenterte spennende og varierte aktiviteter i og utenfor Andorsengården og i Vigeland Hus. Det var omvisninger i samlingene og i Mandal kirke, byvandring, draktutstilling m/ rekonstruert drakt fra 1810, demonstrasjon av gamle Marna-motorer, garnbøting, knipling, karding, spinning, trådtrekking og plantefarging, spikking av båter og bretteing av papirbåter, rallaraktiviteter, museumsrebus, sang og spill og veteranbuss. I Vigeland Hus åpnet en utstilling med arbeider av Ottar Helge Johannessen. Vi regner med at rundt 1200 mennesker besøkte arrangementet.

Vest-Agder-museets fellesbrosjyre

Til sommersesongen ble fellesbrosjyren for Vest-Agder-museet og avdelingsbrosjyrene oppdatert. Brosjyrene inneholder presentasjon av alle avdelingene i bilder og med norsk, tysk og engelsk tekst.

Hjemmeside for Vest-Agder-museet

Nettsida (www.vestagdermuseum.no) ble lansert 1. desember 2007. I 2008 har vi arbeidet med trinn 2 av nettstedet: utvikling av egne avdelingssider, nyhetsbrev og intranett. Avdelingssidene var klare høsten 2008, men ikke tatt i bruk av alle avdelingene. Det viste seg at det var behov for oppfriskning blant de ansatte i publiseringsverktøyet Digimaker. Intranettet skal samle intern informasjon og være et forum for utveksling av ideer og faglig dialog. Alle ansatte vil ha tilgang til intranettet gjennom passord på internett, og det vil i praksis erstatte VAM-nytt og redusere e-post- og telefonbruk. VAMs intranett var teknisk ferdig før jul 2008, men ikke operativt før i 2009. Nyhetsbrev kommer i 2009.

Publisering

- Formidlingsansvarlig Gunhild Aaby bidro med artikkelen Afsløringen i 1908 – Da Henrik Wergeland kom hjem til Kristiansand i Vest-Agder-museets årbok i 2008.
- En kortversjon av foredraget My body – my truth. What might happen when you put an ad in the paper....vil bli trykt i publikasjonen etter CECA-konferansen i Montréal i oktober 2008.

Prosjektmidler til ubemannede museer

Vest-Agder-museet IKS fikk i 2008 kr 200 000,- øremerket prosjektmidler til ubemannede museer overført fra Vest-Agder fylkeskommune. Formidlingsansvarlig ledet søknadsprosessen og reviderte retningslinjer og søknadsskjema. Det var søkt støtte om nesten 700 000 kr. Totalt tretten prosjekter fikk tilskudd.

Tilskuddene er fordelt på små og store prosjekter. De fleste prosjektene gjelder utstillinger, men det er også gitt penger til registrering av gjenstander, undervisningsopplegg, museumshage og sikringstiltak.

Sveindal museum.	Videreutvikling museumshagen og aktivitetsdag innen tekstil	2 000 kr
Sveindal museum/Audnedal kommune.	Tilskudd til fotoprojekt: Historiske foto – Audnedal	20 000 kr
Søgne Zoologiske-geologiske Museum	Glassmontere til utstillingen	10 000 kr
Kristiansand Kanonmuseum	Utskifting av billedmateriale i utstillingen	20 000 kr
Hægbostad Bygdemuseum	Sikringstiltak - rullegardiner	5 000 kr
Lyngdal Landbruksmuseum	Prosjekt handikoptolett	26 500 kr
Knaben Gruvemuseum	Museumsbrosjyre og undervisningsopplegg	17 500 kr
Flekkerøy historielag	Utstilling Høyfjellet	40 000 kr
Kystmuseet Fedrenes Minne	Ny belysning	10 000 kr
Lister utvandreremuseum	Registrering av gjenstander	9 000 kr
Det Gamle Posthuset	Utstilling og tilrettelegging av gjenstandsmaterialet	10 000 kr
Galleri Lista Fyr	Ny belysning (midlene omdisponert til projektor)	10 000 kr
Stiftelsen Porsmyr	Restaurering av tømmervegg i det gamle stabburet.	20 000 kr
Totalt:		200 000



// VEST-AGDER-MUSEET KRISTIANSAND

Vest-Agder-museet Kristiansand er i hovedsak et friluftsmuseum med om lag 40 kulturhistoriske bygninger plassert i en "Bygade", et "Setesdalstun" og et "Vest-Agdertun". I tillegg har museet utstillingsarealer i administrasjonsbygningen og i ulike bygninger rundt på anlegget. Kristiansand Sjøfartsmuseum er en integrert del av museet og "Minibyen" ligger på området. Avdelingen hadde 10 ansatte i 2008. I 2008 ble det vedtatt i både bystyret og fylkestinget at Vest-Agder-museet Kristiansand skal flytte til Odderøya. Reguleringsplanen er ferdig behandlet og arbeidet med videre planlegging er i gang. Det vil etter all sannsynlighet ta noen år før selve flyttingen kan skje men vi ser frem til det nye museet på Odderøya.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Kristiansand	32 787	28 094

Det totale besøkstallet var 28 094. Av disse utgjør skoleundervisning og foredragsgrupper 7061. Friluftsmuseet på Kongsgård er et av de sentrale turistmål i Kristiansand for dem som kommer med båt. Vest-Agder-museet Kristiansand har sin kjernesesong fra 20. juni til 20. august. Det er også åpent på søndager i størstedelen av året. Museet var åpent for skoleklasser og publikumsgrupper etter avtale alle virkedager hele året. Nedgangen i besøkstall kan i stor grad knyttes til en reduksjon i cruiseanløp

Samlingsforvaltning

På grunn av dårlige magasinforhold og liten katalogiseringskapasitet har avdelingen sett seg nødt til å gå til en generell inntakstopp av nye gjenstander. Vi har likevel tatt imot ca. 130 gjenstander. Mest klær og tekstiler. Dette har vært så interessante objekter at vi ikke har kunnet la dem gå fra oss. I inntaket inngår også noen bøker, dokumenter og reklamemateriale. Avdelingen har i alt ca. 30 000 gjenstander, mange med undernummer, slik at antallet er adskillig høyere. Det har vært utført nykatalogisering av i alt 49 gjenstander, mange med undernummer. Registreringen består i en nøyaktig beskrivelse, fotografering og merking av hver gjenstand. Gjenstandene er også innført i dataprogrammet Primus. Tilveksten av kulturhistoriske fotografier har vært liten, men museets samlede antall fotografier er nå ca. 160 000. Det ble i løpet av året oppdaget store skader på deler av fotosamlingen. Et redningsarbeid ble satt i gang. Ompakking og digitalisering av de skadede negativene er i gang. Museet har i flere år arbeidet for å få et godt magasin. Forholdene ligger nå til rette for å innrede og klimaregulere magasinet i Vågsbygd.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Museets 40 antikvariske bygninger trenger kontinuerlig restaurering. Dette er et omfattende arbeid som aldri blir ferdig. Blant de arbeidene som ble utført i 2008 var utskifting av glasset i ljoren i årestua, taksteinsutskiftinger, flere vannbord og vindskier ble reparert, fem tak på Setesdalstunet og Vest-Agdertunet fikk ny jord og torv på taket. Ei ny smie ble satt opp på Vest-Agdertunet og kledd med ospespon. I Bygaden ble gavlen på Henrik Wergelandsgate 29 malt og Festningsgaten 30 ble malt i grønt og gult. Børskiosken sto frem til andre verdenskrig i Børsparken på hjørnet av Rådhusgaten og Vestre Strandgate. Senere ble det flyttet til Søm. Høsten 2006 kom kiosken til VAMK. Børskiosken er nå restaurert til sin fordums prakt og ble offisielt åpnet sommeren 2008. På friluftsområdet ble det satt opp en ny garasje for museets bil, og utbygget på hovedhuset er reparert etter lekkasje.

Formidling og utadrettet virksomhet

Blant museets mange aktivitetsdager er familiedagen i august og førjulshygge første søndag i advent, de arrangementene som samler flest publikum. På førjulshygge var det i år to tusen besøkende. Men arrangementer som veteranbiltreffet i april og friluftsgudstjenesten på Setesdalstunet i mai er også populære. Undervisningsprogrammene for skolen har vært varierte: Besøk hos maleren, julebukk og julegeit, leker i gamle dager med mer. Museet har besøk både av barneskoler, ungdomsskoler, videregående skoler og fra universitetet. Den egenproduserte utstillingen Min kropp – min sannhet var et løft for museet. Utstillingen var også godt besøkt.

Forskning

Flere av museets ansatte har forskningsprosjekter innen emnene religion, matkultur, tekstil og vexillologi. I løpet av året ble det publisert flere bøker og artikler. Blant artiklene kan vi nevne "Brytninger mellom to miljøer – et tidsskildre fra Nicolai og Alethe Wergelands liv" og "Vel kjender jeg ikke Din Forlovede, men Navnet har en god Klang" som begge ble presentert i museets årbok. "Kongen og Guds banner. Dannebrog som reformasjonens symbol" sto i Nordisk Flaggkontakt nr. 47. De ansatte har også holdt kåserier og foredrag i foreninger, på skoler og universitet i inn- og utland.



// VEST-AGDER-MUSEET GIMLE GÅRD

Gimle er en herregård som ligger i Kristiansand. Eiendommen ble testamentert til kommunen da den siste eier Ottilie (Titti) Arenfeldt Omdal døde i 1982. Avdelingen hadde 1 ansatt i 2008.

Besøksstall

Avdeling	2007	2008
Gimle Gård	2 749	2 923

Besøksstall har variert noe de siste årene. Økningen fra -07 til -08 skyldes delvis oppsetting av skuespill.

Samlingsforvaltning

Gjenstandene på Gimle Gård er en sluttet samling. Likevel finnes det en del gamle bøker og papirer m.m. på loftet, som bør gjennomgås. Gjennomgangen har startet sommeren 2007 og ble videreført i 2008. Det ble funnet interessante bøker, skolehefter og tidsskrifter, som kan gi informasjon om interessene til Gimles beboere. En større samling fotografier fra Gimle gård har vært arkivert på VAM Kristiansand. Disse fotografiene er nå digitalisert og lagt ut på nettet. Noen vogner og forskjellige gjenstander som tidligere har vært plassert i Ridehuset ble flyttet til magasin på Lista.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Gårdsplassen ble gruset og rensing av takrenner ble utført ved hjelp av brannvesenets stiger. Det drives fortløpende vaktmestertjenester på Gimle hele året. Museet arbeider med en plan for brannsikring.

Formidling og utadrettet virksomhet

Museet har i 2008 innledet samarbeidet med tre profesjonelle skuespillere for å sette opp en kammerforestilling som baserer seg på historiske fakta fra livet på gården. Til sammen ble det vist åtte forestillinger i juni og august 2008 til nærmere 100 personer. Forestillingen ble vist på tre forskjellige plasser i hovedhuset og omhandlet spesielt vennskapet mellom Arenfeldts og Wergelands. Dermed var den også et bidrag til Wergelandsåret 2008. Museet har funnet fram gamle oppskrifter fra Gimle og satt i gang produksjon av fire sorter småkaker. Disse ble solgt på museets julearrangement. I tillegg ble det laget en serie av fire postkort med bilder av kakene og oppskriftene i originalskrift. Postkortene og småkakene inngår i serien "Fra Gimles gaards kokebøker" som skal videreutvikles i 2009.

Forskning

Museet utga i 2008 ut boken "Adolph Arenfeldt (1824-1909). En herremann mellom tradisjon og modernitet", som omhandler livet på Gimle i årene 1800 til 1900. I tillegg ble det forsket om og publisert en artikkel om forbindelser mellom Arenfeldts på Gimle og Henrik Wergelands familie. Dette resulterte i en omfattende artikkel i museets årbok for 2008.



// VEST-AGDER-MUSEET SETESDALSBANEN

Vest-Agder-museet Setesdalsbanen skal bevare 1067 mm smalsporet norsk jernbanemateriell og tilhørende historisk materiale, foto m.v., samt drift med dette materiell på den nedlagte Setesdalsbanens strekning fra Grovane og nordover til Røyknes. Museet kan drive verksteder for gjennom egne og andres oppgaver å kunne ivareta kunnskap om gammelt håndverk og restaureringsteknikker.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Setesdalsbanen	28 498	20 430

Besøkstallene på VAM Setesdalsbanen baserer seg på telling av solgte enkeltbilletter. Totalt var det 20.430 enkeltreiser med Setesdalsbanen i 2008 (28.498 i 2007). Årsaken til den betydelige nedgangen fra 2007 til 2008 kan være flere. En åpenbar grunn er likevel nedgangen av cruiseanløp til Kristiansand dette året. For VAM Setesdalsbanen utgjorde det 60 % nedgang for denne gruppen.

Samlingsforvaltning

I forbindelse med VAMs Samlingsforvaltningsplan og de tiltak som museet skal sette i gang på avdelingene, ble det i desember 2008 det utplassert to datalogger i magasinet. Avdelingen har ikke drevet aktivt innsamlingsarbeid dette året, slik at det er ingen tilvekst av kulturhistoriske gjenstander i 2008.

Når det gjelder bygningstilvekst har avdelingen en tilvekst. Det som trolig har vært en vokterbu fra Vrengen ble gitt til museet i 2008. Etter banens nedleggelse ble denne brukt som hytte på Føreland nær Røyknes. Bygningen er stort sett uforandret i forhold til da den var vokterbu. Planen er å restaurere bua og plassere den på det gamle steinfundamentet i Vrengen.

Avdelingen har dette året vært engasjert i utarbeidelse av Forvaltningsplan for kulturminnet Setesdalsbanen, initiert av Jernbaneverket. Denne forvaltningsplanen skal etter hvert danne grunnlag for den forestående fredingen av Setesdalsbanen.

Formidling og utadrettet virksomhet

Museet har hatt et ønske om å få til aktiviteter også utenom togsesongen. Den spede begynnelsen sees nå, ved at det våren 2008 ble tatt initiativ til strikkekafe i den gamle stasjonsrestauranten på Grovane stasjon siste torsdag i måneden. Arrangementet er et samarbeid mellom museet og venneforeningen.

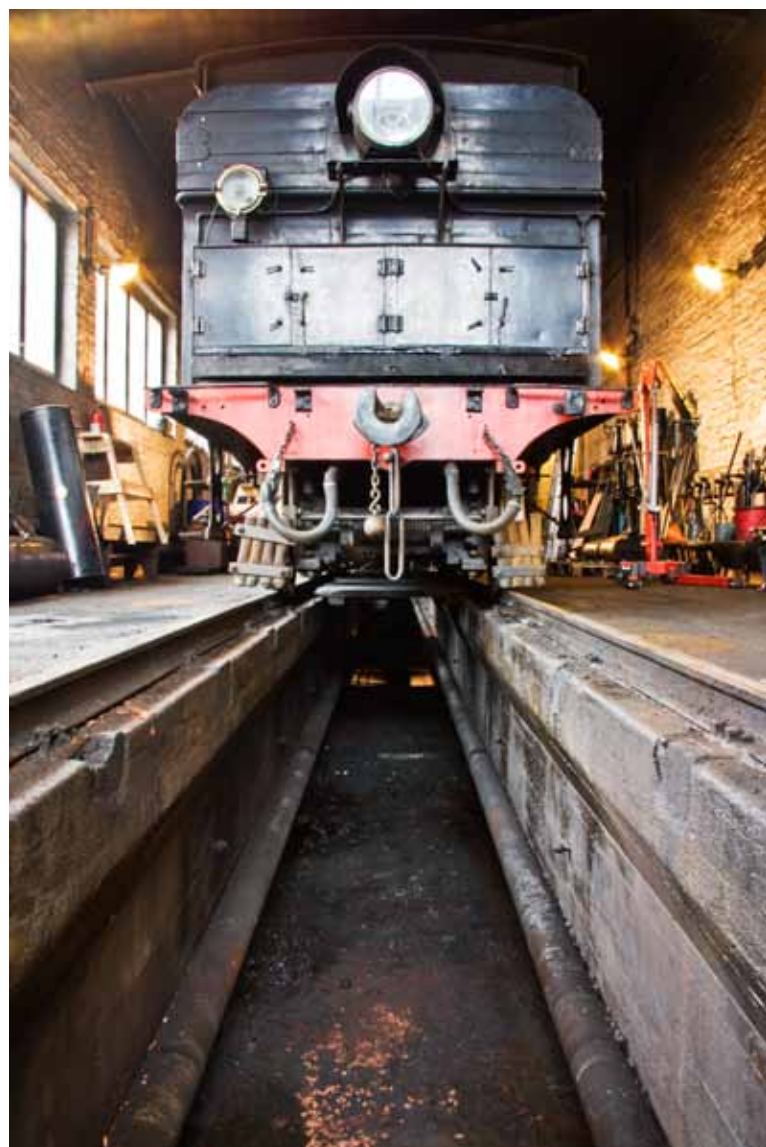
Uke 24 har Setesdalsbanen i en årrekke arrangert skole- og barnehagekjøring, med aktiviteter på Røyknes. Museet har lagt til rette for at gruppene kunne grille, og det har vært lagt fram forslag på gamle barneleker som de har kunne leke under oppholdet.

Gjennom sesongen har Bringsvær Leirskole hatt et opplegg til elever i flere kommuner i Agder, der et besøk og en tur med Setesdalsbanen har vært en av postene på programmet i løpet av leirskolehoppet. Denne sesongen har leirskolen vært innom seks dager. Elevene har fått en kort innføring i Setesdalsbanens historie og en omvisning i verkstedet før de har de reist med motorvogn til Røyknes.

Tradisjonen tro ble det også i 2008 markert starten og avslutningen på hovedsesongen. Årets første kjøring ble markert ved at museet inngikk samarbeid med Vennesla Frilynte Ungdomslag som på Grovane stasjon, Røyknes stasjon og om bord på togene framførte glimt fra Setesdalsbanens historie. I forbindelse med Den store museumsdagen i Mandal demonstrerte ansatte ved avdelingen ulike håndverksteknikker. Publikum fikk se skinnelegging, steinhogging og bygging av steinhvelvbro, i tillegg hadde avdelingen med seg kopi av en ventebu fra Kiledalen holdeplass. Hovedsesongen ble også i 2008 avsluttet med "strøm, damp og gamle biler" på Røyknes og Nomeland, et samarbeidsarrangement med Agder Energi og Agder Motorhistoriske Klubb. På tampen av året var Setesdalsbanen med på å markere Kulturuken i Vennesla med søndagskjøring siste søndag i oktober, og adventstiden ble innledet med to søndager der det ble kjørt Juletog for publikum.

Høsten 2008 gjennomførte avdelingen et større prosjekt i antikvarisk drift, der Setesdalsbanen ble tatt i bruk til tømmerkjøring. Til sammen 29 vognlaster med tømmer ble kjørt ut fra området ved Paulen gård. Prosjektet var et samarbeid med Vennesla kommune, og kommunens arbeid med å rydde gjengrodd kulturmark.

Gjennom hele hovedsesongen har Setesdalsbanen vært et av de store besøkmålene for cruisebåtturene som besøker landsdelen. I 2008 var det 13 dager med cruisebåt besøk, til sammen overkant av 4.000 personer.



Publikasjoner

Museet bidrar økonomisk og med innhold til Nytt fra Setesdalsbanen. Hjemmesiden www.setesdalsbanen.no har også i en årrekke vært en informasjonskanal der museet har informert om store og små nyhetssaker i forhold til driften ved museet. I forbindelse med Jernbaneverkets verneplan "fortid på skinner" er det levert en artikkel fra museet.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Krav til systematisk kontroll og vedlikehold av Setesdalsbanens driftsmateriell og infrastruktur er nedfelt i museets internkontrollsystem og underlagt godkjenning fra Statens jernbanetilsyn. Jernbaneverket bevilger betydelig tilskudd over verneplanbudsjettet for å muliggjøre antikvarisk vedlikehold av banen og tilhørende infrastruktur. Dette gir mulighet for å gjennomføre større restaureringsprosjekter i tillegg til systematisk og regelmessig vedlikehold av bane og driftsmateriell.

I 2008 er det bl.a. arbeidet med disse prosjektene:

Rasoverbygg i Løyning

Dette er en unik bygningskonstruksjon fra perioden 1910 til -53. Overbygget er oppført i solid tømmer og dannet et sammenhengende tak til beskyttelse mot snø- og isras i 142 meters lengde. Bygget er ikke blitt systematisk vedlikeholdt etter at NSB nedla driften i 1962. Tilstanden på den eldste delen er blitt så dårlig at den nå måtte vurderes fjernet av sikkerhetsmessige årsaker. Første fase er et pilotprosjekt for å dokumentere originale metoder og materialer og for å danne grunnlag for budsjettering og planlegging av videre arbeid. I løpet av høsten ble det gjenreist 14 meter av råbygget.

Passasjerboggivogn Co33-333

Dette er et flerårig prosjekt som innebærer fullstendig restaurering av en passasjervogn. Målet er at den skal settes inn i driften på banen. Vognen er opprinnelig bygget i 1899 ved Skabo Jernbanevognfabrikk. I 1932 fikk den ny vognkasse. Det er denne vognkassen som nå restaureres. Ved utgangen av 2008 er hele vognkassens rammeverk ferdig. Det samme gjelder vognens understell med unntak av bremsesylindere.

I tillegg er det gjennomført flere større og mindre vedlikehold på noen av banens bygninger. Stall og smie i Vrengen er blitt reparert og malt opp. Taket på "Garderoben" på Grovane verksted (opprinnelig en jernbanevogn) er skiftet. Det arbeides med slutføring av restaureringsarbeidene på velferdshuset "Gyldna Freden" på omlastingstomten og stolperekken for telefonkursen langs banen er på det nærmeste gjenreist.

Annet

Setesdalsbanen driver kontinuerlig opplæring og kompetansebygging for tjenestegjørende personale. Dette gjelder de frivillige tjenestegjørende så vel som ansatte. I 2008 gjennomførte 4 aspiranter kurs og ble godkjent for Sikkerhetstjeneste (en forutsetning for å ha ansvarlig tjeneste i togdrift). 19 personer gjennomgikk grunnkurs i Personlig Sikkerhet og atter deltok 20 personer på Vaktmannskurs. Dette er et kurs Jernbaneverket pålegger personale som skal løse passasjerer trygt over Sørlandsbanens spor på Grovane stasjon. Kursene arrangeres i samarbeid med Setesdalsbanens Venner.



// VEST-AGDER-MUSEET SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIK

A/S Sjølingstad Uldvarefabrik ble grunnlagt i 1894. Fabrikken er i dag en levende museumsfabrikk og er ivaretatt som et teknisk kulturminne over tekstilindustrien i Norge. Fabrikkens ansatte produserer fortsatt ullvarer på de gamle maskinene, blant annet garn, lanolingarn, pledd, tepper, vadmél, plisse, ullfilt m.m. Fabrikken er komplett med fargereri, spinneri, veveri og appretur, og har eget kraftverk med damanlegg.

Det har foregått store forandringer på fabrikken dette året, både personalmessig og mer teknisk og produksjonsmessig. Daglig leder ved fabrikken Thor Gunnar Hansen, gikk over i ny stillingen som Regionkonservator i mars, og ny leder Sylvi Sørensen ble ansatt i desember. I mellomperioden ble formidlingsleder konstituert som daglig leder og avdelingsleder for vedlikehold og drift ble konstituert som driftsleder, Ellen Foss ble ansatt som sekretær. Avdelingsleder for spinneriet sluttet ved fabrikken i 1. september. Avdelingen har hatt stort sykefravær, med fem langtidssykemeldte.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Sjølingstad	7 052	5 893

Avdelingen har hatt en betydelig nedgang i besøkstallet (-1159). 500 av disse var færre besøkende i sommersesongen, ellers fordelte nedgangen seg ganske jevnt på skoleklasser, opplegg på skolen, barnehager og andre grupper. Nedgangen i besøkstall kan delvis relateres til at man pga vakanser i stillinger, samt sykemeldinger måtte redusere formidlingstilbudet i deler av året.

Samlingsforvaltning

Museumsfabrikken er unik i norsk og europeisk målestokk. Gjennom produksjonen blir kunnskap om maskiner, prosesser og håndverksteknikker videreført og tatt varer på. Museumsfabrikkens største utfordring ligger i å skape kontinuitet i denne kunnskapsoverføringen. I 2008 hadde vi et stort prosjekt knyttet til opplæring i veveriet. Utskiftning av personalet de siste årene gjorde det nødvendig å hente inn kompetanse utenfra. Johan Dahl, som har mangeårig erfaring fra Gudbrandsdalens Uldvarefabrik, ble derfor ansatt på fabrikken for 10 måneder. Tre ansatte deltok på opplæringen: Einar Kristensen, Gunnveig Helland og Aud Veslemøy Lindtveitstranna. Opplæringen vektla i første rekke det maskintekniske, kompetanse knyttet til det vevtekniske finnes i stor grad på fabrikken allerede. I forbindelse med opplæringen ble det laget dokumentasjon i form av manualer knyttet til maskiner og prosesser i veveriet.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Vi har hatt andre store prosjekter dette året også. Vi byttet ut datautstyr og gikk til innkjøp av trådløse telefoner, dessuten fikk vi i påvente av bredbånd lagt inn Ice-nett. Det ble lagt inn ny trebunn i stykkvaskemaskinen, og ny pumpe til kjemikalier i fyrkjelen. Fyrhuset fikk ny takpapp, takrenner og vannbord. Turbinakslene ble demontert og klargjort til montasje, og omlegging av vanninntaket ble utført. Elis løe fikk nye dører, garasjen fikk nye vannbord og Våningen fikk nye pipebeslag. Dessuten var det ett års garantioppfølging på spinneribyggfasadene. Det ble utført diverse vedlikehold på demning i Ommundsvann. Lageret i Holum ble ryddet. På dugnad ble det ble det laget nye blomsterbed foran Våningen og det ble tynnet trær over bekken. Målinger av luftfuktighet på gammelt arkiv og rom over garasjen startet.

Formidling og utadrettet virksomhet

Formidlingen ved museumsfabrikken ble dessverre nedprioritert dette året. Dette skyldtes blant annet ubesatte stillinger og opplæringsprosjektet som ble prioritert og tok mye tid. Det tradisjonsrike julemarkedet ble imidlertid gjennomført som vanlig, og vi hadde godt besøk og fikk mange gode tilbakemeldinger fra publikum. Det ble også gjennomført juleverksted for skoleklasser og barnehager. Når det gjelder DKS deltok 18 skoleklasser på verksted og omvisning med hovedvekt på industriell utvikling våren 2008, og skoleturneen Wergeland og blomster ble gjennomført høsten. Vi viste to utstillinger: ei enkel sommerutstilling som viste noen av fabrikkens produkter de siste ti årene og Barnas juleutstilling der skoler og barnehager i distriktet ble invitert til å vise fram sine arbeider.

Produksjonen

Salgsinntektene i 2008 var omtrent de samme som året før. I veveriet var det stor produksjon av jacquardtepper og i filtavdelingen var produksjonen omtrent som tidligere år. På museumsfabrikkens nettside ble det lagt ut stoff om produksjon, prosjekter og arrangementer.

Forskning

Det har ikke vært utført forskning ved avdelingen i 2008.



// VEST-AGDER-MUSEET MANDAL

Vest-Agder-museet Mandal har som oppgave å dekke byen og distriktets historie. I den forbindelse har museet særlig fokus på Mandal i seilskipstida, og skipsfarten og verftsindustrien som grunnlag for industribyen Mandal. Det andre hovedområdet for museet er presentasjon av kunstnere som er født i Mandal. I første rekke gjelder dette Adolph Tiedemand, Olaf Isaachsen, Amaldus Nielsen og brødrene Gustav og Emanuel Vigeland.

Vigeland Hus AS

1 mai 2008 overtok Vest-Agder-museet Mandal driftsansvaret for Vigeland Hus AS, Gustav og Emanuel Vigelands barndomshjem. Vigeland Hus AS hadde ansvar for bygninger og anlegg ut året. Totalt driftsansvar overtas av Vest-Agder-museet fra 1. januar 2009.

Andorsengården

Mangeårig museumsstyrer og avdelingsleder Knut Lindseth gikk av med pensjon ved utgangen av juni. Bjørg Lindseth gikk av med pensjon som renholder kort tid etter. Avslutning ble høytidelig markert 15. oktober. Thor Gunnar Hansen tiltrådte som regionkonservator for Lindesnes regionen i april, og har kontor i Andorsengården i Mandal. Firma Skavlid Service tok over renholdet på Vigeland Hus fra slutten av juni og Andorsengården fra og med august.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Mandal (inkl Vigeland Hus)	2 896	3 516

Vigeland Hus hadde 657 besøkende i 2008. Det er en nedgang fra 764 besøkende året før. 2859 personer besøkte Andorsengården, slik at samlet besøkstall for Vest-Agder-museet Mandal var 3.516 i 2008. Det er en økning fra 2007, men likevel en nedgang i forhold til at Vigeland Hus er med i tallet. Vest-Agder-museet Mandal ble i 2008 besøkt av 492 barn under 20 år og 3.024 voksne. "Den store museumsdagen" ble arrangert på Vest-Agder-museet Mandal 21. juni. Besøkstallet på

Vigeland Hus kunne trolig vært større med ei mer attraktiv utstilling og innslag av aktiviteter for barn. Det samme gjelder i prinsippet Andorsengården. Noen grupper måtte avvises på grunn av arbeider med ferdigstilling av sjøfartsutstillinga i ny drakt tidlig på året. Aktiviteter for barn og opplegg i Den kulturelle skolesekken ville trolig ha hevet besøkstallet merkbart.

Samlingsforvaltning

Vigeland Hus har mange innlånte gjenstander, men også inventar i form av gaver. Dette er ikke tilfredsstillende registrert. Det samme gjelder store og viktige deler av samlingene i Andorsengården. Det er mottatt 5 gjenstander til museets samlinger. Det er ikke utført katalogiseringsarbeid ved avdelinga i meldingsåret. Anleggene er sikret med automatisk brann- og innbruddsalarm. Innvendige dører til trapperom i Andorsengårdens økonomibygning ble skiftet til dører med godkjent brannklasse og med elektriske dørlukkere. Noen detektorer ble skiftet i fiskeriutstilling. Persienner ble montert til solskjerming i kontorer. UV-tette rullegardiner ble montert på vinduer i utstillingsrom. Nye panelovner ble montert i malerisamlinga.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Vigeland Hus

I forbindelse med overføring av driftsansvaret for Vigeland Hus ble det foretatt noen utbedringer av anlegget. Ødelagte takstein ble skiftet, østveggen på kunstnerens barndomshjem ble tettet for vanninntrengning, svillstokk under trapp til verkstedet ble skiftet og helling på trappeavsats lagt om. Takrenne på baksida av uthus ble skiftet. I tillegg ble lekkasje fra veranda i 2. etasje i ildfast bygg forsøkt tettet. I den forbindelse ble også noe innvendig takpanel skiftet. Men lekkasjen fortsatte. Nytt forsøk på varig tetting blir gjort våren 2009. Ny projektor og høyttaler ble kjøpt til mediarommet. Kasseapparat ble kjøpt til butikken.

Andorsengården

De siste arbeidene med oppgradering av rom i sjøfartssamlinga ble utført tidlig på året. Et stort antall syrefrie konvolutter ble kjøpt inn til lagring av fotografiske negativer. Antikvariske stoler fikk nytt damasktrekk og trekk av hestehår. Avdelinga ble utstyrt med ny datamaskin, telefonlinje og multifunksjonell laserskriver. Digitalt kamera ble også kjøpt. Det samme ble reoler.

Olav Holmegaards samlinger

Reparert og nymalt ytterdør ble montert på tingstua på Heddeland. Ødelagte takstein ble skiftet. Renner og nedløp fra tak på ildfast museumsbygning på Heddeland ble rensket.

Formidling og utadrettet virksomhet

Museet er profilert med tekst- og bildefelt på tre vinduer mot Store Elvegata. Ny brosjyre ble laget. Sjøfartsutstillinga ble ferdigstilt i ny drakt tidlig på året. Fra høsten er det arbeidet med draktutstilling basert på materiale i Olav Holmegaards samlinger. Utstillinga skal være ferdig til mai 2009 og stå i to år. I sesongen var det i mediarommet på Vigeland Hus utstilling av i hovedsak grafiske verk av Ottar Helge Johannessen. På slutten av året ble det gitt tilsagn fra Sparebankstiftelsen DnB NOR om kr 90.000,- til innkjøp av utstyr til kunstneriske aktiviteter på Vigeland Hus. Museet tar imot skoleklasser og andre grupper til temaopplegg etter ønske.

Forskning

Knut Lindseth er delaktig i arbeider med bygdebøker for Halse og Harkmark. Thor Gunnar Hansen deltar i museets faggruppe for forskning og utvikling.



// VEST-AGDER-MUSEET LISTA

Vest-Agder- museet Lista har flere ulike avdelinger spredt utover Farsund kommune. Museet skal se helheten i lokalsamfunnet, naturen og kulturen og ta for seg både historie, samtid og fremtid. Kunst skal være en integrert del av formidlingen.

2008 har vært et år preget av høyt aktivitetsnivå, ny publikumsrekord og en anstrengt økonomi. Listeskøyta kystkultursenter er konsolidert med VAM Lista. Det ble lagt ned et stort arbeid i samarbeid med det frivillige miljøet ved kystkultursenteret for å gjøre alt klart til den offisielle åpningen 22. juni. Farsunds ordfører åpnet senteret ved å hugge av hampetau med en gammel bileøks. Like etter sommersesongen ble byggearbeidet med nybygget på Nordberg Fort igangsatt. 11. desember ble det arrangert kranselag for nybygget. Et skrin med samtidsdokumentasjon ble lagt ned av representanter fra Vest-Agder fylkeskommune og Farsund kommune. Byggeprosessen går etter planen –og bygget åpnes for publikum i juli 2009.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Lista	4 624	6 737

Antall gjester økte fra 4624 i 2007 til 6737 i 2008. Den største økningen skyldes at Listeskøyta ble konsolidert med VAM Lista i 2008, i tillegg hadde vi en dobling i besøk av skoleelever bl.a. gjennom Den kulturelle skolesekken. Naturlosturer og publikumsarrangement slik som nattsafari er også veldig godt besøkt. Vi satser på at trenden fortsetter med åpning av det nye museet og utstillinger på Nordberg Fort.

Samlingsforvaltning

I løpet av de siste årene har museet gjort et stort arbeid for å bedre bevarings- og sikringsforholdene ved museets hovedbygg på Vanse. Dette arbeidet fortsatte i 2008. Totalt har museet rundt 15000 gjenstander, og registreringsarbeidet har en høy prioritet i museets arbeid fremover. Vi tok i høst imot en del større gjenstander fra VAM Kristiansand som skal oppbevares på Lista. På denne måten begynner Lista å fungere som fellesmagasin for Vest-Agder-museet. Mabergåsen fjellhall vil også bli viktig i dette arbeidet. Vi har installert brann- og innbruddsalarm på Listeskøyta kystkultursenter.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Det er drevet småskala kontinuerlig vedlikeholdsarbeid. En anstrengt økonomi gjør at vedlikeholdet preges av nødsarbeid. Det er skiftet tak på Østhassel redningsstasjon og smia på Nordberg.

Formidling og utadrettet virksomhet

Museet holdt åpen hovedavdelingen i Vanse og Listeskøyta kystkultursenter fra og med 22. juni til og med 24. august. I tillegg hadde museet søndagsåpent på flere av våre anlegg; Nordberg Fort, Østhassel redningsstasjon og Hetland skolemuseum. Sælør og Lista kystlag har holdt Østhassel Redningsstasjon åpen, mens Lista Museums venneforening hadde ansvaret for utstillingen på Nordberg Fort. Møllene på Hervoll og billedhugger Mathias Skeibroks fødested på Skeibrok er åpne miljøanlegg. Skoletilbudet vårt er en del av Den kulturelle skolesekken i Farsund kommune. Det ble gitt tilbud til alle på 3. trinn på Hervoll mølle, alle på 4. trinn om steinalderen og et kunst-formidlingstilbud med utgangspunkt i Skeibrok-utstillingen til alle på 8. trinn i kommunen. Steinalderopplegget er også blitt en del av det faste tilbudet til skoler i hele vestfylket gjennom Den kulturelle skolesekken til Vest-Agder fylkeskommune. Museet har arrangert flere "Naturlosturer". I september arrangerte vi tradisjonen tro, nattsafari på Penne-feltet. Her ble det servert lammelår tilberedt i kokegrop, før vi undersøkte helleristningene med fakler og lommelykt. Jørn Rud spilte digeridoo og trommer.

Publikasjoner

Museet har i samarbeid med museets venner utgitt årbok. Årboka hadde et opplag på 700 eksemplarer. Årboka inneholder flere artikler med lokalhistorisk innhold. Avdelingsleder er redaktør.

Utstillinger

Museet produserte ny utstilling i samarbeid med de frivillige ved Listeskøyta kystkultursenter. Utstillingen viser historien til listeskøyta, båtbygging, fraktefart, forlis, maskiner og fiskeri. I forbindelse med åpningen hadde vi også en kunstutstilling med Amaldus Nielsen sine malerier. Utstillingen ble vist på Galleri Lista Fyr i fjorten dager. Til husflidensdag i Vanse produserte vi en utstilling av et utvalg av museets rosemalte gjenstander. Vi hadde også vandretstillingen "Videokunst", produsert av Sørlandets kunstmuseum. Utstillingen ble vist på Galleri Farsund og vi sto for formidlingen. Vi har bidratt med gjenstander til mindre temautstillinger på Farsund bibliotek.

Samarbeid

Museet samarbeider med flere lokale lag og foreninger. Avdelingsleder har holdt flere foredrag om lokalhistoriske tema, samt presentasjon av museumsplanene på Nordberg. Vi er deltakere i Farsund kommunes Reiselivsforum.



// VEST-AGDER-MUSEET FLEKKEFJORD

Virksomheten til Vest-Agder-museet Flekkefjord, byr på omvisning i museets hovedbygning, med gjenstander og interiører fra 17-, 18- og 1900-tallet. Museet tilbyr også byvandring. Dette er etter avtale et helårstilbud. I sjøbuene er det stor aktivitet med flere temporære utstillinger.

Besøkstall

Avdeling	2007	2008
Flekkefjord	5 486	7 906

Besøk av turister, både enkeltbesøkende og i grupper, har vært lavere enn forventet, men det registreres en positiv økning fra 2007. Økningen fra 2007 kan synes stor, men 1. halvår 2007 var det liten formidlingsaktivitet, da man var i ferd med å ansette nye formidler. Historisk sett er 2008 over gjennomsnittet. VAM Flekkefjord har siden 1998 hatt et årlig gjennomsnittlig besøk på 6500. Museet er i skoleåret fullbooket. I denne delen av året er det ikke mulig å øke besøktallet. For sommersesongen er det kapasitet for økning i antall besøkende. Her får vi prøve å være kreative og se på mulighetene lokalsamfunnet har og samarbeide med ulike aktører for å få flere besøkende til Flekkefjord og museet.

Samlingsforvaltning

Vest-Agder-museet avd. Flekkefjord har om lag 7500 gjenstander. Ingen er digitalt registrert. Registreringen er foretatt på NKKM - kort og tilvekstskjema. Magasinforholdene er ikke tilfredsstillende. Museet rår over ett uinnredet magasin i sjøbuene og et trekkfullt loft i

Hovedbygningen. I tillegg leier museet et kaldlager på Gyland. For 2009 åpner det seg andre muligheter. Lagret på Gyland vil bli erstattet med hangaren på Lista. I 2008 ble det kjøpt inn pallereoler til bruk på Lista. Dette gjør det mulig å ferdigstille magasinet i Sjøbuene. Museet har fått installert Primus. Museet vil bruke en del ressurser på å få samlingen tilfredsstillende oppbevart og registrert. Oppstart vil bli i løpet av 2009. Det vil bli utarbeidet nye rutiner for inntak og konservering av nye gjenstander. Dette vil være en prioritert oppgave.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Løpende Vedlikehold av Solstrand, med årlig slippsetting i Egersund. Ny mesanmast ble bestilt i 2008, monteres i 2009. For øvrig forefallende arbeid på museumsområdet. Ytterdør på Hovedbygning trenger total renovering. Gavlvegger mot sør sør/vest på sjøbune er i dårlig forfatning og trenger ny kledning. Målet er å komme i gang med Krambua i 2009, for ferdigstilling i juni 2010.

Formidling og utadrettet virksomhet

Hovedtyngden av museets virksomhet i 2008 har vært knyttet til formidlingsarbeid. I 2008 åpnet museet en ny fast utstilling av og om kunstneren Tatjana Lars Kristian Gulbrandsen. Sjøbuene er også arena for konserter (Musikkens Venner) møtevirksomhet, konferanser etc. Museet har i 2008 hatt 7 temporære utstillinger og flere aktivitetsdager med ulike tema. Aktivitetene strekker seg gjennom hele året. Det ble utarbeidet pedagogiske opplegg til utstillingene. Det viser seg at det er aktivitetsdager som trekker barn til museet. Arbeidet overfor skolen er helt i tråd med museets målsettinger. Satsinga er ressurskrevende, og er maksimalt av hva som er forsvarlig med de ressurser museet rår over. Som følge av variert utstillingsaktivitet gjennom hele året, var det stor etterspørsel fra skolene.

Med museumsskøyta Solstrand arrangerer museet heldagsturer for regionens 5.klassinger. Dette er opplegget er et samarbeid mellom museet og Den kulturelle skolesekken i Flekkefjord. Turene går til Sandvikstrand ved Fedafjorden. Grønnes batteri er også arena for pedagogisk virksomhet

Forskning

Ingen større forskningsarbeid er utført i 2008. I 2009 vil avd.leder/konservator delta med en mindre artikkel i årboka. Det er søkt om prosjektmidler gjennom Fiskerinetverket til Fiskeriregistrering og klassifisering av fiskeriredskaper – outline”. Vest-Agder-museet har påtatt seg oppgaven med å se nærmere på hummer og makrellfiske. En oppgave som avdelingene i Mandal og Flekkefjord vil samarbeide om.

Annet

Avd.leder/konservator har deltatt på 2 samlinger i Fiskerinetverket og på 2 samlinger i sjøfartsnettverket. Vest-Agder-museet var i april vertskap sammen med Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernssenter for ei samling i sjøfartsnettverket. Fiskerinetverket har søkt midler til prosjekt ”Registrering og klassifisering av fiskeriredskaper - Outline”. Hvor Vest-Agder-museet har fått ansvar for Makrell- og hummerfiske. Et prosjekt som avdelingene i Mandal og Flekkefjord samarbeider om. Museumsformidler har deltatt på museumsdag i Oslo.

Kristiansand 12 mai 2009



Terje Damman, styreleder



Berit Eide Johnsen.



Tobias Oftedal



Tore K Haus



Agnete Kjellin



Åse Marie Bue, nestleder



Harald Sødal.



Aslak Wegge



Inge Eikeland



KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS
Kristiansand Søgne Songdalen Vennesla

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS for regnskapsåret 2008, som viser et netto driftsresultat på kr 1.275.832 og et regnskapsmessig mer/mindreforbruk på kr 0. Vi har også revidert de budsjettvedtak og disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet. Videre har vi revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet. Årsregnskapet består av driftsregnskap, kapitalregnskap, balanseregnskap og noteopplysninger. Lov om interkommunale selskaper med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge, er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til kravene i lov om interkommunale selskaper.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god kommunal revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets økonomiforvaltning og den interne administrative kontroll. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2008 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge
- de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Kristiansand 18. mai 2009



Anne Helene Grunni
registrert revisor

Postadr.:	Serviceboks 417, 4604 Kristiansand	Hovedkontor Kristiansand Søgne	Songdalen	Vennesla
Kontoradr.:	Tollbodgt 6	Telefon: 38 07 27 00	Tif 38 05 55 43	Tif 38 18 33 33
Org.nr.:	987 183 918	Telefaks: 38 07 27 20	Tif 38 13 72 18	
		e-post: post.revisjonen@kristiansand.kommune.no		

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2008

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2008	Budsjett 2008	Regnskap 2007
Salgsinntekter		2 689 723	2 831 372	2 894 302
Leieinntekter		6 750	20 834	125 834
Andre driftsinntekter		67 739	136 792	135 069
Tilskudd	2	29 219 818	28 961 123	26 982 269
Mva ref.krav drift-komp.		2 168 340	0	1 993 495
SUM DRIFTSINTEKTER		34 152 370	31 950 121	32 130 968
Driftsutgifter		6 977 051	8 771 069	6 690 450
Varekjøp		541 522	762 394	1 216 274
Lønn og sosiale utgifter	8	18 622 791	19 317 372	17 195 429
Forbruksvarer og tjenester		1 363 090	960 901	985 343
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		1 422 056	1 083 120	1 281 730
Inventar og utstyr		1 541 306	591 907	979 239
Mva betalt komp.ordningen		2 168 340	0	1 993 495
Aktiviteter/prosjekter		489 172	542 043	418 665
Tap på fordringer		31 730	0	0
Avskrivninger		0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER		33 157 058	32 028 805	30 760 624
Brutto driftsresultat		995 312	-78 684	1 370 344
Renteinntekter og utbytte		284 767	153 849	148 447
Sum eksterne finansinntekter		284 767	153 849	148 447
Renteutgifter og låneomkostninger		4 248	862	14 672
Avdrag på lån		0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		4 248	862	14 672
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		280 519	152 987	133 776
Motpost avskrivninger		0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT		1 275 832	74 303	1 504 119
Brukt slik:				
Bruk av tidligere års mindreforbruk				1 635 984
Bruk av disposisjonsfond				0
Bruk av bundet driftsfond Flekkefjord				25 376
Sum bruk avsetninger		0	0	1 661 360
Avsatt slik:				
Avsatt disposisjonsfond	7	1 275 832	74 303	2 535 479
Avsatt bundet driftsfond Sjøllingstad				630 000
Sum avsetninger		1 275 832	74 303	3 165 479
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2008

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Regnskap 2008	Budsjett 2007	Regnskap 2007
Utgifter			
Investeringer (inventar/utstyr)	0	0	0
Investeringer (bygg og anlegg)	0	0	0
Investering i EK innskudd KLP	29 413	0	0
Avsetning til fond	0	0	0
SUM FINANSIERINGSBEHOV	29 413	0	0
Finansiering			
Tilskudd og refusjoner	0	0	0
Bruk av tidligere avsetninger (fond)	29 413	0	0
SUM FINANSIERING	29 413	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

Note	Regnskap 2008	Regnskap 2007
EIENDELER		
A. Anleggsmidler		
* EK innskudd KLP	29 413	0
* pensjonsmidler	11 802 469	10 256 127
Sum anleggsmidler	11 831 882	10 256 127
B. Omløpsmidler		
* kasse/bank	5 597 085	3 329 301
* kundefordringer	143 897	83 456
* forskuddsbetalte kostnader	356 357	169 023
* premieavvik	816 804	0
* andre fordringer	2 597 422	4 369 764
Sum omløpsmidler	9 511 565	7 951 544
SUM EIENDELER	21 343 447	18 207 671
GJELD OG EGENKAPITAL		
C. Egenkapital		
* urørlig egenkapital	1 000 000	1 000 000
* bundet driftsfond Sjøllingstad	630 000	630 000
* disposisjonsfond	3 861 694	2 615 276
* kapitalkonto	-1 998 837	-2 836 112
Sum egenkapital	3 492 857	1 409 164
D. Gjeld		
*Langsiktig gjeld		
*Pensjonsforpliktelser	13 830 719	13 092 238
Sum langsiktig gjeld	13 830 719	13 092 238
*Kortsiktig gjeld		
* leverandørgjeld	571 312	724 242
* offentlig gjeld og feriepengar	3 414 519	2 893 552
* premieavvik	0	30 048
* annen kortsiktig gjeld	34 040	58 426
Sum kortsiktig gjeld	4 019 871	3 706 268
Sum gjeld	17 850 590	16 798 506
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	21 343 447	18 207 671

Flekkefjord, den 24 mars 2009


Marianne L. Nielsen
Daglig leder


Terje Damman
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2008 Vest-Agder museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr 500 000	Sirdal kommune	kr 10 000
Kristiansand kommune	kr 200 000	Kvinesdal kommune	kr 10 000
Flekkefjord kommune	kr 50 000	Lindesnes kommune	kr 10 000
Farsund kommune	kr 50 000	Hægebostad kommune	kr 10 000
Mandal kommune	kr 50 000	Audnedal kommune	kr 10 000
Vennesla kommune	kr 50 000	Lyngdal kommune	kr 10 000
		Åseral kommune	kr 10 000
		Marnardal kommune	kr 10 000
		Søgne kommune	kr 10 000
		Songdalen kommune	kr 10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital	kr 1 000 000		

Noter for Vest-Agder museet IKS 2008

Foretaksnummer: 989 072 048

2 - Tilskudd

	2008	2007
Tilskudd fra Kultur- og Kirkedepartementet	kr 12 276 000	kr 10 810 992
Driftstilskudd fra Vest-Agder Fylke	kr 7 960 000	kr 6 849 996
Driftstilskudd fra Kommunene	kr 5 385 599	kr 4 728 830
Refusjon Gimle Gård	kr -	kr 471 403
Tilskudd Riksantikvaren	kr 1 560 000	kr 2 195 000
Tilskudd fra Norsk kulturråd	kr -	kr 738 297
Tilskudd fra Jernbaneverket	kr 1 000 000	kr 450 000
Tilskudd driftsfond	kr 246 000	kr -
Tilskudd fra andre	kr 769 719	kr 737 751
Tilskudd "Hjem fra Junaiten"	kr 22 500	kr -
Totalt tilskudd	kr 29 219 818	kr 26 982 269

3 - Bankinnskudd

Bankinnskuddene pr 31.12.2008 utgjør kr. 5.500.491 Av dette er kr. 667.460 bundne skattetrekksmidler.

4 - Andre fordringer

	2008	2007
Reise- og lønnsforskudd	kr 96 420	kr 81 039
Mva kompensasjon	kr 287 027	kr 744 606
Mellomregning med avdelingene	kr 2 213 975	kr 3 544 119
Sum andre fordringer	kr 2 597 422	kr 4 369 764

5 - Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld pr 31.12.2008 er oppført med kr. 4.019.871,-. Dette består av leverandørgjeld, offentlig gjeld og feriepengar samt mellomregning med Setesdalsbanen.

6 - Arbeidskapitalen

	Regnskap endring 2008	Regnskap endring 2007
BALANSEN		
OMLØPSMIDLER		
(1) Endring betalingsmidler	kr 2 267 784	kr 212 736
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr -	kr -
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr (1 524 567)	kr 4 466 221
(4) Endring premieavvik	kr 816 804	kr -
(5) Endring i aksjer og andeler	kr -	kr -
(6) ENDRING OMLØPSMIDLER	kr 1 560 021	kr 4 678 957

Noter for Vest-Agder museet IKS 2008

Foretaksnummer: 989 072 048

6 - Arbeidskapitalen, forts

	Regnskap endring 2008	Regnskap endring 2007
KORTSIKTIG GJELD		
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr 313 602	kr 3 174 838
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr 1 246 419	kr 1 504 119
DRIFT OG INVESTERING		
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr -	kr -
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr 1 246 419	kr 1 504 119
Endring av ubrukte lånemidler	kr -	kr -

7 - Fond

	Urørlig egenkapital	Bundet driftsfond	Disposisjonsfond	Sum alle fond
Saldo 01.01.2008	kr 1 000 000	kr 630 000	kr 2 615 276	kr 4 245 276
Bruk av fond			kr (29 413)	kr (29 413)
Avsatt fond			kr 1 275 832	kr 1 275 832
Årets mindreforbruk				
Saldo 31.12.2008	kr 1 000 000	kr 630 000	kr 3 861 694	kr 5 491 694

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2008	Fond brukt til EK innskudd KLP	Årets mer- eller mindreforbruk	Pr 31.12.2008
Sjølingstad	kr (25 665)	kr -	kr 131 157	kr 105 492
VAM Kristiansand	kr 166 068	kr -	kr (334 111)	kr (168 043)
Setesdalsbanen	kr 866 072	kr -	kr 623 198	kr 1 489 271
VAM Administrasjon	kr 1 337 598	kr (29 413)	kr 1 313 041	kr 2 621 226
Lista	kr (90 347)	kr -	kr (379 995)	kr (470 343)
Mandal	kr 107 953	kr -	kr (132 339)	kr (24 386)
Flekkefjord	kr 342 203	kr -	kr 131 673	kr 473 876
Gimle gård	kr (88 607)	kr -	kr (76 792)	kr (165 400)
TOTALT	kr 2 615 276	kr (29 413)	kr 1 275 832	kr 3 861 694

8 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2008 er forbedret kr. 30.048 inkl arb.g. avgift pga estimert premieavvik fra 2007 som er inntektsført i 2008. Det er også i 2008 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette estimatavviket har forbedret resultatet for 2008 kr 816.804, som blir reversert i 2009.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 2.028.250 inkl arb.g. avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Noter for Vest-Agder museet IKS 2008

Foretaksnummer: 989 072 048

8 - Pensjonsforpliktelser, forts

Årets netto pensjonsutgifter	
Beløp i kroner	KLP
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 1 134 672
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 784 731
Brutto pensjonsutgifter	kr 1 919 403
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -728 293
Netto pensjonsutgift	kr 1 191 110
Amortisert premieavvik fra 2007 inkl arbeidsgiveravgift	kr -30 048
Administrasjonsutgifter	kr 59 242
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 1 220 304

Beregnet premieavvik	
Beløp i kroner	KLP
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 1 966 219
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 1 250 352
Premieavvik	kr 715 867
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 100 937
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 816 804

Pensjonsforpliktelse	
Beløp i kroner	KLP
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 12 741 763
Årets pensjonsopptjening	kr 1 134 672
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 784 731
Utbetalte pensjoner	kr -566 998
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 1 352 405
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 14 094 168
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-514 092
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 13 580 076
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 13 580 076

Pensjonsmidler	
Beløp i kroner	KLP
Pensjonsmidler 01.01	kr 10 256 127
Årets forventede avkastning	kr 728 293
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr 1 906 977
Årets utbetaling av pensjon	kr -566 998
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr 2 068 272
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr 12 324 399
Amortisering estimatavvik - midler	kr -521 930
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr 11 802 469
Gjenstående amortisering - midler	kr 0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr 11 802 469

Noter for Vest-Agder museet IKS 2008

Foretaksnummer: 989 072 048

8 - Pensjonsforpliktelser, forts

Beløp i kroner		KLP
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	1 777 607
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	250 643
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	2 028 250

Aktive medlemmer	27
Antall pensjoner	11

Forventet avkastning	7,00 %
Diskonteringsrente	6,00 %
Forventet lønnsvekst	4,23 %
Forventet pensjonsregulering	4,23 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

9 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET		KREDIT	
01.01.2008 Balanse (Underskudd i kapital)	2 836 111	01.01.2008 Balanse (Kapital)	
Debetposter i året:		Kreditposter i året	
Pensjonsforpliktelse	738 481	Pensjonsmidler	1 546 342
		EK tilskudd pensjonsordning	29 413
31.12.2008 Balanse (Kapital)		31.12.2008 Balanse (Undersk)	1 998 837
SUM DEBET	3 574 592	SUM KREDIT	3 574 592

Noter for Vest-Agder museet IKS 2008

Foretaksnummer: 989 072 048

Vest-Agder-museet IKS
Odderøya 17
4610 Kristiansand
www.vestagdermuseet.no

VESTAGDERMUSEET
årsberetning 2008